

Jumalateenistus E, 01.01.24 kell 11.00, uusaasta

Lektsioonid: Ap 4:24–30; Mt 4:12–16

Pihikõne: 2Ms 20:3

Jutlus: Js 42:5–8

Laulud: 50 (1–4); 40 (1–2, 3); 43 (1–15); 45 (1–4)

Nõnda ütleb Jumal, Issand, kes on loonud taeva ja on selle võlvinud, kes on laotanud maa ja sellest võrsuva, kes on andnud hingeõhu selle rahvale ja vaimu neile, kes seal peal käivad: Mina, Issand, olen õigusega sind kutsunud ja kinnitan su kätt; ma kaitsen sind ja panen sinu rahvale lepinguks, paganaile valguseks, avama pimedate silmi, vabastama vange vangistusest, pimeduses istujaid vangikojast. Mina olen Issand, see on mu nimi, ja mina ei anna oma au teisele ega oma kiidetavust nikerdatud kujudele.

Täna, uue aasta esimesel päeval tähistatakse Kristuse kirikus Jeesuse nimepäeva. Kui Issanda ingel ilmus unenäos Joosepile, et takistada teda Maarjat, oma kihlatut minema ajamast, siis ta ütles, et Maarja toob ilmale Poja, kes on Pühast Vaimust ja et Joosep peab sellele lapsele nimeks panema Jeesus.

Nimed pole vanas Iisraelis teatavasti kunagi juhuslikud, neil on alati kindel tähendus. Ja nii on ka Jeesus väga tähenduslik nimi. See on heebreapärast Joosua ehk Ješua ja see tähendab 'Jahve ehk Jehoova päästab'.

Jeesus sai selle nime seetõttu, et temast pidi saama ingli teate kohaselt see, kes „päästab oma rahva nende pattudest.“ Ehk siis see, kelle kaudu Looja Jumal, kes tutvustas end Moosesele 2Ms 3:14 kui „Ma Olen“ (Jahve, hbr יהוה 'ta on') päästab oma väljavalitud rahva, kes on patu kütkeis.

Nime Jeesus heebreapärast kujud Joosua kannab ka Moosese väepealik, kelle ülesanne oli Iisraeli ajaloos väga tähtis: ta pidi juhtima Iisraeli rahva sissetungi üle Jordani jõe Töötatud Maale. Moosesele polnud Jumal andnud seda näha.

See asjaolu viib mõtted Vana ja Uue Testamendi ehk lepingu vahekorrale. Mooses, kellenimeline Seadus, Moosese Seadus kehtib VT-s, ületatakse UT-s ühe teise lepinguga – Jeesuse lepinguga. Seega viitab nimi Joosua-Jeesus päästmisele Töötatud Maale jõudmise mõttes – seda nii füüsilises kui ka vaimses mõttes.

Töötatud Maa on olemas juba siin elus.

Esmalt on Töötatud Maa Iisrael, millest räägib Piibel. Mitmed meie kogudusest on tänaseks Iisraelis käinud ja teavad, et sellel maal on palju pingeid ja võitlust kõrvuti tugeva usu ja pühadusetunnusega. Iisrael on küll Püha Maa, kuid ometi veel võitluste tallermaa. Seal on koos religioonid, kes usuvad, et on üks Jumal, kelle jaoks on see Jumal end aga ilmutanud eri moodi: juutidele esiisade ja Moosese kaudu, moslemitele Muhamedi kaudu ja kristlastele Jeesuse Kristuse kaudu.

Samas on sellel maal elades tarvis õppida arvestama teistega. Ja omal kombel on seegi ehk Jumala viis õpetada inimestele ligimesearmastust. Heaks sümboliks on Makpela kindlus Hebronis, kus samas hoones, vaid õhukese vaheseinaga eraldatuna asuvad koos juutide sünagoog ja moslemite mošee. Neis kahes pühakojas viibivad inimesed arvavad üksteisest võib-olla väga halvasti. Kuid siiski teenivad nad usus ja veendumuses oma jumalat. Ja neid takistab üksteist hävitamast ligimesearmastus, mida on käskinud järgida nii VT kui ka Koraan.

Praegu on ligimesearmastus Iisraelis saanud kahjuks tugeva hoobi lõppenud aasta 7. oktoobril alanud Hamāsi-Iisraeli sõja tõttu. Vaid Jumal teab, miks Jumal on ligimesearmastuse niimoodi proovile pannud ja millega see lõpeb. Kuid Piibel õpetab meile, et Jumal ei võta tagasi ühtegi töötust. Ja ta ei võta tagasi ka seda, mida ta töötas Kaananimaale ehk praegusesse Iisraelisse jõudnud Iisraeli rahva esiisale Aabramile 1Ms 12:7: „Sinu soole ma annan selle maa!”

Ligimesearmastus käib muidugi ka kristlaste kohta. Kui Jeesus oleks nimetanud ainult ühe ülima käsu – „Armasta Issandat, oma Jumalat, kogu oma südamega ja kogu oma hingega ja kogu oma mõistusega!“ (Mt 22:37) – siis võiksid kristlased hävitada teisitimõtlejaid uskudes, et nad täidavad

Jumala käsku. Kuid Jeesus lisas ka teise käsu: „Armasta oma ligimest nagu iseennast!“. Ja see käsk seab ligimesearmastuse justkui mõõdupuuks Jumala armastamisel. Nagu ütleb apostel Johannes 1Jh 4:20: „Kui keegi ütleb: "Mina armastan Jumalat", ja vihkab oma venda, siis ta on valelik, sest kes ei armasta oma venda, keda ta näeb, ei suuda armastada Jumalat, keda ta ei ole näinud.“

Praegu on Jumal tugevalt läbi katsumas ligimesearmastust ka kristlaste vahel. Näeme seda kristlikul alusel põhinevate rahvaste, venelaste ja ukrainlaste vastasseisus, aga ka ülejäänud õhtumaiste kristlike rahvaste suhtumises sellesse vastasseisu. Ka selle vastasseisu puhul me ei tea, miks on Jumal selle katsumuse meie peale pannud. Kuid ärgem unustagem Jeesuse sõnu Mt 10:34: „Ärge arvake, et ma olen tulnud rahu tooma maa peale! Ma ei ole tulnud tooma rahu, vaid mõõka.“ Ja selle karmi ütlusele lisandub julgustussõna jüngerile Jh 14:1: „Teie süda ärgu ehmu! Uskuge Jumalasse ja uskuge minusse!“

Nii Iisrael kui ka Kristuse kirik on korraga nii püha kui patune. Ühest küljest on nad pühad, sest on seotud Jumala ilmutusega, kuid Jumal on püha. Issand ütleb 3Ms 11:45: „Olge siis pühad, sest mina olen püha!“ Ja teame, et püha on ka Kristuse kogudus kui Kristuse Ihu.

Teisest küljest moodustavad nii Iisraeli kui Kristuse kiriku patused inimesed, kellel on kõik inimesele omased halvad iseloomujooned – ei tahaks neid siinkohal nimetama hakata. Kuid Jumal õpetab neid patuseid inimesi mitte talitama oma halbade iseloomujoonte ajal, vaid hoopis Püha Vaimu ajal. Ja Püha Vaimu viljad nimetan ma siinkohal suurima heameelega ära (Gl 5:22j): „Aga Vaimu vili on armastus, rõõm, rahu, pikk meel, lahkus, headus, ustavus, tasadus, enesevalitsus.“

Iga Iisraeli rahva liige ja iga ristiinimine on justkui koos Joosuaga jõudnud üle Jordani Töötatud Maale, kuid peab seal osalema võitluses. Iisraeli rahvas võitleb seal selle eest, et Jumala poolt neile töötatud maa kätte saada ja kõrvaldada ebajumalakummardamine. Ja see võitlus pole veel kaugeltki lõppenud. Kristlased võtlevad selle eest, et kätte saada seda, mille Jumal neile on töötanud – igavese elu.

See ideaalne Töötatud Maa on niisiis olemas praegu ainult vaimses mõttes. Selleni jõutakse realselt siis, kui tuleb lõpuaeg. Seda tulevast Töötatud Maad on Piiblis nimetatud maaks, kus pole enam võitlust, häda ega viletsust.

Js 11:6–9 on selle maa kohta kirjutatud: „Siis elab hunt tallega üheskoos ja panter lesib kitsekese kõrval; vasikas, noor lõvi ja nuumveis on üheskoos ning pisike poiss ajab neid. Lehm ja karu käivad karjamaal, nende pojad lesivad üheskoos, ja lõvi sööb õlgi nagu veis. Imik mängib rästiku uru juures ja võõrutatu sirutab käe mürkmao koopasse. Ei tehta paha ega kahju kogu mu pühal mäel, sest maa on täis Issanda tundmist – otsekui veed katavad merepõhja.“

Ja Uues Testamendis kirjeldatakse seda Püha Mäge Uue Jeruusalemana, mille kohta kirjutab nägija Johannes oma Ilmutusraamatus (Ilm 21:22–26): „Templit ma ei näinud seal, sest Issand, Kõigeväeline Jumal, on selle tempel, ning Tall. Ja linnale ei ole vaja päikest ega kuud, et need talle paistaksid, sest Jumala kirkus valgustab teda, ning tema lamp on Tall. Rahvad hakkavad käima tema valguses ning ilmamaa kuningad toovad sinna oma hiilguse. Tema väravaid ei lukustata päeval, ent ööd seal ei olegi. Ja rahvaste hiilgus ja au kantakse sinna sisse.“

Need kirjeldused Töötatud maast, mida ükski surelik pole veel näinud, võivad tunduda muinasjutuna – nii nagu need muinasjutud, mida oleme lapsepõlves tundma õppinud. Ja nad oleksidki muinasjutud, kui poleks ühte nime – Jeesus, mis tähendab 'Jahve päästab'. Jeesus Kristus on lihaksaanud Jumal ja Tema nimesse uskumine muudab nähtamatu Töötatud Maa meie jaoks reaalsuseks.

Nõnda elame me praegu justkui ühe püha templi eesõues. Kõige püham paik selles templis on meile veel suletud, kuid me saame olla juba selle pühaduse lähedal, kutsutuna sellesse pühasse paika. Ühel heal päeval saab see kutse reaalsuseks.

Tahangi teile, kallid kirikulised, soovida alanud uuel aastal head usuvõitlust Töötatud Maale jõudmise nimel. Juhtigu meid selleni Jeesuse püha nimi!

Aamen.